

Hrvatski zavod za knjižničarstvo
KLASA:612-01/25-01/02
URBROJ:474-05-1
U Zagrebu, 27. siječnja 2025.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu na temelju članka 18. stavak 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“ br.145/24) i članka 24. podstavka 13. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti („Narodne novine“ br. 17/2019, 98/19, 114/22 i 36/24) donosi

ODLUKU

1. Proglašava se da Zbirka Rara Knjižnice Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Hahlić 6, 51 000 Rijeka, ima status kulturnoga dobra.
2. Predmetna zbirka sadrži 29 jedinica stare knjižnične građe navedenih u inventarnom popisu koji se nalazi u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.
3. Za kulturno dobro iz točke 1. ove Odluke utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite:
  - predmetno kulturno dobro imatelj je dužan čuvati u odgovarajućim sigurnosnim i mikroklimatskim uvjetima
  - zaštitni i drugi radovi na predmetnom kulturnom dobru smiju se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela
  - imatelj kulturnog dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje, korištenje i dostupnost predmetnoga kulturnog dobra
  - imatelj kulturnog dobra dužan je o svim promjenama na predmetnom kulturnom dobru, oštećenju ili uništenju, te o nestanku ili krađi predmetnog kulturnog dobra odmah obavijestiti Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu i nadležno tijelo
  - predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi, sukladno odredbi članka 53. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ne smiju se iznijeti iz zemlje osim uz posebno odobrenje nadležnog tijela u slučajevima predviđenim člankom 54. toga Zakona
  - predmetno kulturno dobro smije se prodati samo pod uvjetima iz članka 78. i 79. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
  - imatelj kulturnoga dobra dužan je osigurati dostupnost predmetnoga kulturnog dobra u svrhu korištenja, istraživanja i izlaganja/prezentacije
  - imatelj kulturnoga dobra dužan je trajno čuvati svu dokumentaciju o građi koja ima svojstvo kulturnoga dobra
  - o poduzimanju mjera zaštite i drugih radova (digitalizacija, posudba, izmještanje, prezentacija/izlaganje građe i dr.) imatelj kulturnoga dobra dužan je voditi/čuvati dokumentaciju
4. Određuje se opis knjižnične građe iz točke 1. ove Odluke u Evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra, a koja je sastavni dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

O b r a z l o ž e n j e

U Zbirci Rara Knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci evidentirano je 29 jedinica građe nastale do 1850. godine, i to 9 naslova, od čega je 7 djela u više svezaka. To su isključivo knjige koje tematski obrađuju

područje društvenih znanosti odnosno pravne znanosti, a tiskane u razdoblju između 1782. i 1842. godine. Od jezika su zatupljeni talijanski, njemački i francuski jezik, a sve su knjige tiskane na latinici u tiskarama koje su djelovale na prostoru današnje Italije i Njemačke. Jedinice su okupljene, inventarizirane, popisane i o njima se vodi briga, a podaci o građi iz Zbirke dostupni su u mrežno dostupnom katalogu knjižnice.

Osim zbog starosti jedinica koje čine Zbirku Rara, njen značaj se ogleda i u doprinosu za izučavanje i istraživanje pravne povijesti te razvoja pravne znanosti kroz djelovanje riječkih odvjetničkih obitelji, pa tako i sam razvoj grada Rijeke u važno administrativno, gospodarsko i kulturno središte.

Najstarija jedinica građe koja se nalazi u Zbirci je prvi svezak djela pod naslovom *Nouveau dictionnaire de la langue allemande et Française : enrichi des termes propres ... / 1 Tome premier Qui contient les lettres A - G de l'alphabet allemand, expliqué par le françois* koja je tiskana 1782. godine u Manheimu, a radi se o francusko-njemačkom rječniku koji uključuje tehničke pojmove iz niza područja, uključujući znanost i umjetnost te pruža primjere riječi u kontekstu. Napisao ga je Christan Friedrich Schwan (1733.-1815.), njemački izdavač, knjižar i književnik. Sa samog kraja 18. stoljeća potječu prvi i drugi svezak djela *Sistema universale dei principi del diritto marittimo dell'Europa* koje je tiskano 1795. i 1796. godine u Firenci na talijanskom jeziku. Autor je Domenico Alberto Azuni (1749.-1827.) talijanski pravnik, sudac Kraljevine Sardinije i Prvog Francuskog Carstva, senator, dekan knjižnice Kraljevskog sveučilišta u Cagliariju. Ovo djelo bilo je visoko cijenjeno u tadašnjem znanstvenom svijetu i prema Azuniju, odnosi se na „proširenje zakonodavne vlasti nad morima koja graniče s teritorijalnim obalama, zakonodavstvo drevnih i modernih trgovačkih nacija, prava ratobornog naroda, prava neutralnog u vrijeme rata, pomorske pljačke, presude itd." U prvom svesku ovog djela autor, između ostalog, opisuje povijest pomorskog zakonodavstva od antike do modernog doba, dok je drugi dogmatski pristup europskog međunarodnog pomorskog prava. Između mnogih njegovih djela ovo se djelo smatra Azunijevim najvažnijim djelom zato što se među prvima talijanska pravna znanost posvetila ovoj temi. Najmlađe djelo koje se čuva u Zbirci Rara Knjižnice Pravnog fakulteta u Rijeci je *Le Pandette di Giustiniano* tiskano u četiri sveska u Veneciji u razdoblju od 1841. i 1842. godine na talijanskom jeziku. Priređivač djela je francuski pravnik Robert Joseph Pothier (1699.-1772.) koji se istakao upravo ovim djelom u kojem donosi ispravljene Digeste tj. Pandekste koje predstavljaju sažetak najvažnijih tekstova rimskog prava kao dio zbornika *Corpus iuris civis*, koji je u 6. stoljeću objavio bizantski car Justinijan. Ovaj antički pravni zbornik je utjecao na razvoj europskog kontinentalnog pravnog sustava.

Provenijencija zbirke se vezuje uz donaciju iz godine 1999., kojom Riječko-senjska nadbiskupija Pravnom fakultetu u Rijeci donira zbirku knjiga. Ne zna se provenijencija tih jedinica knjižne građe u fondu tadašnje Riječko-senjske nadbiskupije, ali najvjerojatnije se radi o darovima i ostavštinama odvjetničkih obitelji, posebno obitelji Špehar. Od ukupno 29 knjiga u Zbirci Rara, na 13 knjiga su evidentirane dodatne oznake - pečati s potpisom i rukopisni ex librisi, oznake knjižara („LIBRERIA PETERLIN TRIESTE...“), cijene, stare inventarne oznake i signature. Najviše je primjeraka s pečatom „DR. ENRICO KRAMMER“, „FIUMEI ALL. FELSÖBB LEANYSKOLA TANARI KONYVTARA“, zatim „DR. FRAN ŠPEHAR, ZAKLETI TUMAČ MADŽARSKOG JEZIKA KOD KR. KOTARSKOG SUDA U SUŠAKU“. Od rukopisnih ex librisa ističe se „G. De Franceschi“.

Svih 29 jedinica građe iz Zbirke Rara inventarizirane su, popisane i signirane, te se vodi nadzor i briga nad ovom zbirkom, čija je građa dostupna za korištenje u prostoru knjižnice i pod nadzorom knjižničara. Zbirka je općenito u dobrom stanju. Na pojedinim primjercima uočavaju se stara oštećenja (mehanička oštećenja) i ponegdje tragovi vlage, a prethodnih zaštitnih radova na primjercima zbirke nije bilo. Prostor u kojem se čuva je osiguran zaključavanjem i pod nadzorom. Mikroklimatski uvjeti su dobri, a knjige su spremljene u zatvorene drvene ormariće, gdje su zaštićene od utjecaja svjetlosti, prašine i drugih oštećenja.

Studij prava u Rijeci pokrenut je 1973. godine, a najprije je djelovao pri Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Godine 1976. osniva se Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, kao samostalna visokoškolska institucija. Godine 2018. Fakultet je izmijenio naziv u Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet pod kojim djeluje i danas. Do izgradnje vlastite zgrade, Fakultet je djelovao na više lokacija i u više prostora. U sadašnjem prostoru djeluje od 1980. godine.

Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci je utemeljena 1976. godine. Tijekom godina zbog povećanja fonda knjižnice (kupnjom, darom i velikim donacijama) te uvođenja novih usluga, godine 2003. dobiva novi prostor koji obuhvaća više od 300 m² i podijeljena je na čitaonicu, spremište te urede za knjižničarske djelatnike. Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci visokoškolska je knjižnica specijalizirana za pravno područje, pa je i njezin rad prvotno usmjeren na pravne znanstvenike (znanstveno-nastavno osoblje), studente prava, ali i druge korisnike, pravne praktičare (pravnike, suce, javne bilježnike, itd.), studente srodnih fakulteta i dr.

Knjižnični fond obuhvaća temeljnu zbirku knjiga, zbirku periodike, zbirke ocjenskih radova, zbirku e-građe te zbirke starih i vrijednih pravnih knjiga. Knjižnica je u svojem fondu na dan 31. 12. 2023. imala 47.189 inventariziranih jedinica građe te dodatno cca 1.700 naslova neinventarizirane građe iz dijela velikih donacija. Najveći dio inventariziranog fonda čine: knjige, časopisi, ocjenski radovi i novine. Građa je s područja društvenih, ponajviše pravnih znanosti, prilagođena potrebama studija i znanstveno-nastavnoga rada na Fakultetu

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Stručno povjerenstvo NSK za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu, na sjednici održanoj 18. prosinca 2024. godine, donijelo je odluku kojom proglašava da predmetna građa ima status kulturnoga dobra u smislu članka 18. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, te se, sukladno članku 18. stavku 4. istog Zakona određuje upis knjižnične građe iz točke 1. ove Odluke u Evidenciju knjižnične građe za koju je utvrđen status kulturnog dobra.

Sukladno članku 19. stavku 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara točkom 3. Odluke utvrđen je sustav mjera zaštite predmetnog kulturnog dobra.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Predsjednik Stručnog povjerenstva

Ivan Volarević

Glavna ravnateljica NSK u Zagrebu

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

PRILOG:

1. Inventarni popis građe s osnovnim podacima (naziv, autor, datacija) za koju se utvrđuje svojstvo kulturnog dobra Republike Hrvatske

DOSTAVITI:

1. Dostava odluke obavlja se objavom na mrežnim stranicama NSK
2. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Odjel za Registar kulturnih dobara Hrvatske, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
3. Konzervatorski odjel u Rijeci, Užarska 26, 51 000 Rijeka
4. Pismohrana